

KSZTAŁCENIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH

Szkoła Podstawowa im. Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego w Janowie

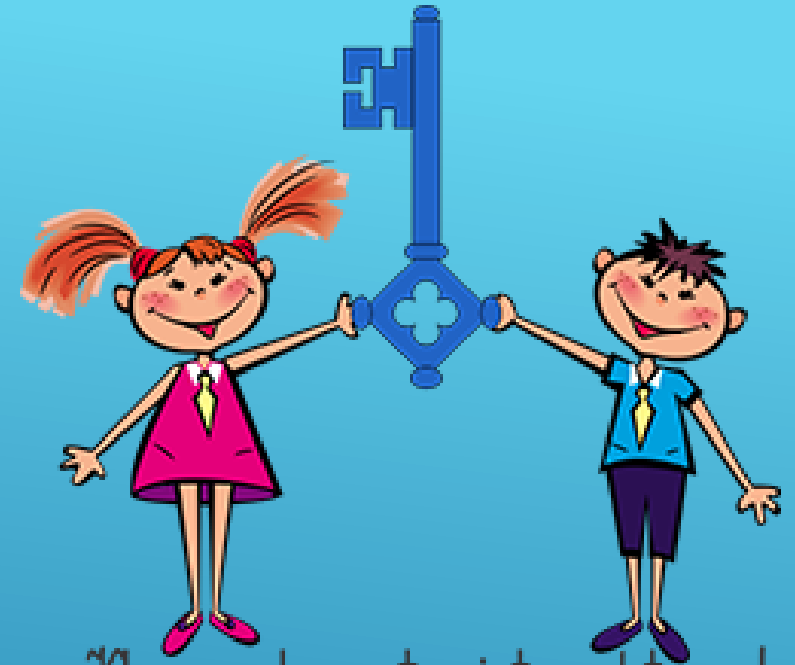
ZALECENIE
PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
z dnia 18 grudnia 2006 r.
w sprawie kompetencji kluczowych
w procesie uczenia się przez całe życie
(2006/962/WE)

Kluczowe kompetencje to te, których wszystkie osoby potrzebują do:

- Samorealizacji,
- Rozwoju osobistego,
- Przyjmowania postawy obywatelskiej,
- Osiągania integracji społecznej,

Kompetencje kluczowe

- 1) porozumiewanie się w języku ojczystym
- 2) porozumiewanie się w językach obcych
- 3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne
- 4) kompetencje informatyczne
- 5) umiejętność uczenia się
- 6) kompetencje społeczne i obywatelskie
- 7) inicjatywność i przedsiębiorczość
- 8) świadomość i ekspresja kulturalna
- 9) Kompetencje kluczowe definiowane są jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia asertywnym i aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia

Kluczowe kompetencje to podstawa!

KOMPETENCJE KLUCZOWE

Istotą kompetencji kluczowych jest:

- ▶ ponadprzedmiotowość;
- ▶ wzajemne przenikanie;
- ▶ współzależność.

Nie mówimy o rozwijaniu pojedynczych kompetencji kluczowych, tylko o wszystkich razem!

Zadania szkoły

- Podstawa programowa kształcenia Ogólnego wyróżnia UMIEJĘTNOŚCI uznane za konieczne do uzyskania kompetencji kluczowych:
 - należy je rozumieć jako zadania szkoły
 - rozwijanie tych umiejętności jest zobowiązaniem szkoły wobec ucznia.

PODSTAWA PROGRAMOWA KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

- czytanie – umiejętność rozumienia
- umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki
- umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji

- umiejętność wykorzystania wiedzy o charakterze naukowym
- umiejętność sprawnego posługiwania się TIK
- umiejętność oraz uczenia się

- umiejętność komunikowania się w języku ojczystym
- umiejętność komunikowania się w języku obcym
- umiejętność pracy zespołowej

Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego w szkole podstawowej należą:

- 1) czytanie – rozumiane zarówno jako prosta czynność, jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa;
- 2) myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych;
- 3) myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;
- 4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym, zarówno w mowie, jak i w piśmie;
- 5) umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji;
- 6) umiejętność uczenia się jako sposób zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji;
- 7) umiejętność pracy zespołowej.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół, Dz.U. z dnia 30 sierpnia 2012 r. poz. 977.

KOMPETENCJE KLUCZOWE

Porozumiewanie się w języku ojczystym:

- porozumiewanie się w mowie i piśmie w różnych sytuacjach komunikacyjnych
- zdolność wyrażania i interpretowania pojęć
- rozróżnianie i wykorzystywanie różnych typów tekstów
- poszukiwanie, gromadzenie i przetwarzanie informacji
- zainteresowanie kontaktami z innymi ludźmi
- językowej interakcji w odpowiedniej i kreatywnej formie w pełnym zakresie kontekstów społecznych i kulturowych – w edukacji i szkoleniu, pracy, domu i czasie wolnym.

Kompetencje kluczowe na lekcjach języka polskiego

- umiejętność komunikowania się w języku ojczystym, zarówno w mowie, jak i w piśmie
- umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno - komunikacyjnymi, w tym wyszukiwanie i korzystanie z informacji, przygotowanie prezentacji.

POROZUMIEWANIE SIĘ W JĘZYKACH OBCYCH

- Porozumiewanie się w obcych językach opiera się w znacznej mierze na tych samych wymiarach umiejętności, co porozumiewanie się w języku ojczystym. Porozumiewanie się w obcych językach wymaga również takich umiejętności, jak mediacja i rozumienie różnic kulturowych.

KOMPETENCJE MATEMATYCZNE I PODSTAWOWE KOMPETENCJE NAUKOWO-TECHNICZNE

- Kompetencje naukowe odnoszą się do zdolności i chęci wykorzystywania istniejącego zasobu wiedzy i metodologii do wyjaśniania świata przyrody, w celu formułowania pytań i wyciągania wniosków opartych na dowodach.
- Kompetencje w zakresie nauki i techniki obejmują rozumienie zmian powodowanych przez działalność ludzką oraz odpowiedzialność poszczególnych obywateli.
- Kompetencje matematyczne obejmują umiejętność rozwijania i wykorzystywania myślenia matematycznego w celu rozwiązywania problemów wynikających z codziennych sytuacji.

KOMPETENCJE INFORMATYCZNE

Kompetencje informatyczne obejmują umiejętność i krytyczne wykorzystywanie technologii społeczeństwa informacyjnego (TSI) w pracy, rozrywce i porozumiewaniu się. Opierają się one na podstawowych umiejętnościach w zakresie TIK:

wykorzystywania komputerów do uzyskiwania, oceny, przechowywania, tworzenia, prezentowania i wymiany informacji oraz do porozumiewania się i uczestnictwa w sieciach współpracy za pośrednictwem Internetu.

UMIEJĘTNOŚĆ UCZENIA SIĘ

- Umiejętność uczenia się to zdolność konsekwentnego i wytrwałego uczenia się, organizowania własnego procesu uczenia się, w tym poprzez efektywne zarządzanie czasem i informacjami, zarówno indywidualnie, jak i w grupach.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE I OBYWATELSKIE

- zdolność do konstruktywnego porozumiewania się w różnych środowiskach
- wykazywania się tolerancją, wyrażania i rozumienia różnych punktów widzenia
- negocjowania połączonego ze zdolnością tworzenia klimatu zaufania, a także zdolność do empatii
- zdolność do efektywnego zaangażowania, wraz z innymi ludźmi w działania publiczne
- wspieranie różnorodności i spójności społecznej
- gotowość poszanowania wartości i prywatności innych osób
- konstruktywne uczestnictwo w działaniach społeczności lokalnych
- działalność obywatelska

INICJATYWNOŚĆ I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Inicjatywność i przedsiębiorczość oznaczają zdolność osoby do wcielania pomysłów w czyn. Obejmują one kreatywność, innowacyjność i podejmowanie ryzyka, a także zdolność do planowania przedsięwzięć i prowadzenia ich dla osiągnięcia zamierzonych celów. Powinny one obejmować świadomość wartości etycznych i promować dobre zarządzanie.

ŚWIADOMOŚĆ I EKSPRESJA KULTURALNA

- docenianie znaczenia twórczego wyrażania idei, doświadczeń i uczuć za pośrednictwem wielu środków wyrazu, w tym muzyki, sztuk teatralnych, literatury i sztuk wizualnych
- rozumienie kulturowej i językowej różnorodności w Europie i w innych regionach świata oraz konieczności jej zachowania, a także zrozumienie znaczenia czynników estetycznych w życiu codziennym

INTERDYSCYPLINARNOŚĆ KOMPETENCJI

Kompetencje scalają umiejętności z wielu przedmiotów, nie odnoszą się do jednej dziedziny nauki, mają charakter interdyscyplinarny, taka edukacja jest wartościowa: „**nauczyciel z każdego przedmiotu z osobna powinien mieć świadomość celów ponadprzedmiotowych, by wskazywać uczniom spójność wewnętrzną szkolnych programów**”.

I ETAP EDUKACYJNY

Zasady wspierania uczniów:

- **ROLA NAUCZYCIELA: FACILITATOR PRZEWODNIK**

- Kształtowanie umiejętności współpracy poprzez zadania wymagające wspólnego uczenia się, wymiany informacji, kooperacji.
- Monitorowanie procesów emocjonalnych uczniów, w tym rozumienia i kontroli emocji, sprawczości, radzenia sobie z trudnościami.
- Tworzenie sytuacji edukacyjnych umożliwiających rozpoznawanie przez uczniów własnych zdolności, uzdolnień i zainteresowań.
- Stwarzanie okazji w szkole do prezentowania przez uczniów swoich pasji i zdolności.
- Dobieranie trudności zadań i zakresu pomocy tak, aby stanowiły dla dzieci wyzwania wystarczająco duże, by zachęcić je do działania i jednocześnie na tyle małe, by umożliwiały odniesienie sukcesu.
- Dopasowanie do wymagań wobec dziecka stopnia pomocy. Działanie dziecka na tym etapie rozwoju potrzebuje aprobaty i uwagi ze strony dorosłego, którego ważną rolą jest tworzenie przestrzeni dla rozwoju samodzielności i zaradności.
- Wprowadzanie do nauki element zabawy, aby dziecko doświadczało przyjemności z powodu samej realizacji zadań, a nie tylko osiąganego efektu końcowego.
- Dbanie o to, by dziecko miało poczucie wpływu na to, jakie osiąga wyniki w działaniu.

Zadania rozwojowe:

- osiągnięcie podstaw niezależności osobistej, wzrost samodzielności,
- kształtowanie poczucia kompetencji i wzmacnianie motywacji wewnętrznej,
- wzrost zainteresowania światem społecznym, umiejętność współdziałania i współpracy,
- rozwijanie zdolności do rozumienia perspektywy innych ludzi,
- nawiązywanie kontaktów z rówieśnikami i nauczycielami
- podporządkowanie regułom społecznym rozszerzanie grona autorytetów na osoby spoza rodziny
- rozwijanie się podstawowych sprawności szkolnych – czytania, pisanie i liczenia,
- rozwijanie się pojęć naturalnych, niezbędnych w codziennym życiu,
- rozwijanie się sumienia, moralności, skali wartości

II ETAP EDUKACYJNY

Zadania rozwojowe:

- kształtowanie poczucia kompetencji, sprawstwa i odpowiedzialności
- kształtowanie umiejętności samodzielnego uczenia się (indywidualnie i w zespole)
- kształtowanie umiejętności uczenia się i współpracy z rówieśnikami
- doskonalenie myślenia, początki myślenia formalnego
- rozwijanie się pojęć naturalnych i naukowych (efekt nauki szkolnej)
- rozwijanie się kontroli nad emocjami
- opanowywanie społecznej roli związanej z płcią
- uczestniczenie w różnych rolach w grupach rówieśniczych